ICT-BASISVAARDIGHEDEN

Projectboek

PITCH IT!

Pimp je spreekbeurt en word een pro in presenteren!

GROEP 5-8

FUTURE NL

JONG ONDERNEMEN
LEARNING BY DOING

COLOFON

Stichting FutureNL wil dat ieder kind in het Nederlandse basisonderwijs digitale vaardigheden kan ontwikkelen. Hiervoor ontwikkelt FutureNL leerlijnen, lesmateriaal en worden gratis CodeUren en trainingen voor leerkrachten aangeboden. Stichting FutureNL werkt samen met scholen, overheden, universiteiten, bibliotheken en het bedrijfsleven om de doelstelling te bereiken. Meer informatie: www.futurenl.org

Dit project is ontwikkeld in samenwerking met: Stichting Jong Ondernemen.
Jong Ondernemen is een stichting die scholen van de basisschool tot de universiteit voorziet van praktische ondernemerschapsprogramma's. Met behulp van deze programma's leren jongeren hun ondernemende kant kennen. Ze ontdekken en ontplooien hun talent en ontwikkelen een ondernemende houding. Kijk voor meer informatie op jongondernemen.nl

Dit project is mede mogelijk gemaakt door: Microsoft Nederland
Met dank aan: Tony Chocolonely

Dit project is gratis voor alle scholen in Nederland en bestaat uit dit projectboek, vijf digibordlessen voor de leerkracht en video-tutorials voor kinderen. De digibordlessen zijn beschikbaar op het LessonUp-leskanaal van Stichting FutureNL. De tutorials over het werken met PowerPoint en Word zijn te vinden op het YouTube-kanaal van Stichting FutureNL.
Versie 1.0, 2018

Projectleiding FutureNL: Jenya Krul

Concept en projectleiding lesmateriaal: Lian van de Wiel (DUCT educatie)
Eindredactie: Firien Dubben (DUCT educatie)
Auteur: Barbara Peters (de hulpmotor)
Beeldverwerving: Liane Volgers
Ontwerp en vormgeving: Buro de Kuijper
Realisatie film in les 1, 2 en 4: Annike Kaljouw (Het Gouden Oog)
Presentatietips films les 4: Barbara Klaaysen
Advies tutorials Microsoft: Wing Kan Lai
Realisatie tutorials Microsoft: Heliview Online

Foto's:
Alamy / ImageSelect, Hollandse Hoogte, iStock, Liane Volgers, Seth Casteel photographer, Shutterstock, Tony Chocolonely

PRESENTEREN!

Leren presenteren? Waarom eigenlijk? Nou, de kans is groot dat jij dit schooljaar in je klas een spreekbeurt gaat geven, misschien wel voor de eerste keer. En die speekbeurt: dat is dus presenteren! Dan is het best fijn als je eerst een beetje kunt oefenen met hoe je dat doet.
En het is trouwens niet alleen handig voor je spreekbeurt, het is ook bruikbaar voor later. Want als je ergens werkt, moet je wel eens iets uitleggen aan collega's. Of je wilt anderen overtuigen van een oplossing die jij hebt bedacht. Lees op de volgende bladzijdes maar eens hoe mensen met vier totaal verschillende beroepen te maken krijgen met presenteren.

In dit project leer je van alles over presenteren: het kiezen van je onderwerp, het bedenken van de inhoud, je verhaal boeiend maken, je presentatie in elkaar zetten, voor de groep staan en een plan van aanpak maken voor je eigen speekbeurt. Veel plezier!

INHOUD

Wanneer presenteer jij? 4
Les 1 Pitch met passie 6
Les 2 Vragen, vragen, vragen 12
Les 3 Maak het bijzonder! 18
Les 4 Voor de groep 22
Les 5 Jouw spreekbeurt 26

WANNEER PRESENTEER JIJ?

In dit project ga je van alles leren over presenteren. Handig voor je spreekbeurt, maar ook voor later. Of je nou ondernemer wordt, programmeur of arts - in bijna ieder beroep is het handig om te kunnen presenteren!

Naam: Simone Vollebregt
Beroep: Eigenaresse sieradenmerk
Organisatie: MIAB Jewels

WAT DOE JE VOOR WERK?
Ik ontwerp sieraden die ik verkoop via mijn eigen webshop en via winkels in Nederland. Elke dag is anders! Ik vertel wat de mensen in mijn team moeten doen, ik houd onze website bij en ik zorg ervoor dat de online bestellingen worden verstuurd.

WAT WILDE JE VROEGER WORDEN?
Ik had nooit een bepaald beroep in gedachten. Ik was altijd al creatief en wist al snel dat ik graag een eigen bedrijf wilde. Mijn lievelingsvak op school was dan ook handvaardigheid. Ik was thuis ook altijd bezig. Van knutselen met mijn oma tot foto's bewerken op de computer.

WAT IS JE MEEST SUCCESVOLLE PRESENTATIE?
Voor het tijdschrift Glamour mocht ik een presentatie geven zodat zij mijn sieraden konden verkopen in hun online winkel.

HEB JE EEN GOEDE PRESENTATIETIP?
Verdiep je goed in het onderwerp en bedenk wat je zelf leuk zou vinden om erover te weten. Als je het zelf interessant vindt, dan kun je het verhaal makkelijker vertellen. Zo ben je ook meer op je gemak. Het helpt mij ook altijd als ik het publiek erbij betrek, dat maakt het persoonlijker.

Naam: Jasper Kaizer
Beroep: projectleider
Organisatie: Q42, technisch innovatief internetbureau

WAT DOE JE VOOR WERK?
Ik moet er voor zorgen dat alle programmeurs, ontwerpers en testers altijd aan het werk kunnen. Iedere dag presenteer ik daarom kort aan het team waar we aan werken, wat er gebeurd is en wat we gaan doen.

LIEVELINGSVAK OP SCHOOL:
Op de middelbare school kreeg ik een jaar informaticales. Toen heb ik voor het eerst geprogrammeerd en dat vond ik superleuk. Ook vond ik Grieks een heel leuk vak. Bij Grieks moet je veel oude teksten vertalen en dat zijn eigenlijk hele moeilijke puzzels. Als je die puzzels goed oplost, heb je als uitkomst een mooi verhaal.

WAT IS JE MEEST BIJZONDERE PRESENTATIE?
Ik mocht een keer bij het televisieprogramma De Wereld Draait Door vertellen over een project dat we hadden gedaan voor een museum. Het lukte me om in een hele korte tijd precies uit te leggen wat het was en wat er zo bijzonder aan was.

HEB JE EEN GOEDE PRESENTATIETIP?
Ik werk altijd met steekwoorden. Zo maak ik ook mijn PowerPoint. Op één dia staan maximaal twee woorden of (beter nog) een plaatje. Ik heb dan in mijn hoofd wat de boodschap is die ik wil overbrengen. Die boodschap wil ik dan gewoon vertellen alsof we samen aan tafel zitten.

Naam: Rebecca Painter
Beroep: Gynaecoloog
Organisatie: Ziekenhuis AMC (Amsterdams Medisch Centrum)

WAT DOE JE VOOR WERK?
Ik begeleid moeders bij hun bevalling en hun moederschap. Soms opereer ik ook. Daarnaast geef ik les aan mensen die arts willen worden. Verder doe ik onderzoek. Ik probeer dan te bedenken hoe een ziekte werkt en hoe je die kunt genezen. Vervolgens onderzoek ik of dat idee klopt, zodat we mensen beter kunnen maken.

GEEF JE WEL EENS PRESENTATIES?
Ja, best vaak! Ik moet dan anderen bijvoorbeeld overtuigen dat het een goed idee is om een ziekte verder te gaan onderzoeken.

WAT VOND JIJ VROEGER VAN DE SPREEKBEURT?
Ik vond het doodeng! Nu vind ik het heel leuk om te doen. Je kunt het ook echt leren. In het begin van een presentatie ben ik nog steeds zenuwachtig, maar nu weet ik dat het na een minuut prima gaat.

HEB JE EEN GOEDE PRESENTATIETIP?
Heel goed voorbereiden! Ik bedenk vantevoren goed wat ik echt wil overbrengen. Als ik het verhaal dan goed in mijn hoofd heb, dan kan ik het ook veel makkelijker echt vertellen. De dia's zijn niet zo belangrijk, die zijn meer een hulpje.

Naam: Gerard Kool
Beroep: Ondernemer en industrieel ontwerper
Organisatie: senz° umbrellas

WAT DOE JE VOOR WERK?
Ik ben altijd op zoek naar problemen van mensen! Voor die problemen bedenk ik dan oplossingen. Zo heb ik bijvoorbeeld een nieuw soort paraplu bedacht, die niet omklapt als het waait. Ik zorg er ook voor dat andere mensen doen wat nodig is om zo'n product echt te maken: het uittekenen, maken en verpakken van de paraplu's - en het vervoeren naar de winkels.

WAAROM IS PRESENTEREN VOOR JOU BELANGRIJK?
Het is best lastig om van een idee een product te maken. Daar zijn heel veel mensen voor nodig. Aan al die mensen leg ik mijn ideeën uit. Als ik dat op een interessante en leuke manier doe, werken ze meestal graag mee.

WAT WAS JE ERGSTE BLUNDER TIJDENS EEN PRESENTATIE?
Mijn PowerPoint presentatie werkte niet; iets met de computer... ik moest de presentatie helemaal uit mijn hoofd doen, en dat viel niet mee!

HEB JE EEN GOEDE PRESENTATIETIP?
Probeer van een presentatie een gesprek te maken. Stel af en toe een vraag aan iemand in je publiek, of laat ze hun ervaringen vertellen. Dat geeft ze het gevoel dat ze mee mogen doen. Dan voelt het ook minder raar dat iedereen naar je kijkt: je bent gewoon *met* je publiek en niet *tegen* ze aan het praten.

Pitch met passie

1 Verken je interesses

Je gaat verkennen wat jij interessante onderwerpen vindt.
Beantwoord deze vragen en je komt erachter!

Hoe ziet je lievelingsdag eruit?

Wie zou je wel een dagje willen zijn?

Waar droom je van?

Naar welk land wil je graag op vakantie?

Wat is het mooiste dat je ooit hebt gezien?

2 Doe ideeën op

Je gaat je interesses nog verder verkennen.
Bekijk de ideeënlijst hiernaast.
Vul bij drie categorieën iets in waar je meer over zou willen weten.
Of maak er zelf een nieuwe categorie en onderwerpen bij!

IDEEËNLIJST

Categorie	Voorbeelden van onderwerpen	Ik wil meer weten over:
Bekende organisatie of product	LEGO, Vans, Nike, Dopper, Wereld Natuur Fonds, Disney, een reclamebureau, een ziekenhuis, Greenpeace, Tony Chocolonely, Jeugdjournaal	
Beroemd persoon	Anne Frank, Gandhi, Einstein, Johan Cruijff, Lady Gaga, Ali B, Vincent van Gogh	
Beroep	dokter, programmeur, piloot, brandweer, architect, boswachter, meubelmaker, modeontwerper, profvoetballer	
Dieren	een zeldzaam dier, een uitgestorven dier, een dier dat jij bijzonder vindt	
Eten en drinken	voedsel verbouwen, eten bereiden, gezond eten	
Geloof	Welke gebruiken, welke feestdagen, welke landen, het ontstaan	
Gevoelens	verdriet, jaloezie, verliefdheid, woede, schaamte	
Kunst en cultuur	muziek, schilderkunst, dans, een kunstenaar	
Landen en plaatsen	het leven in een bepaald land, het ontstaan van een bepaalde stad, een gebied (bv de Veluwe, de woestijn)	
Menselijk lichaam en geest	botten, huid, hoogtevrees, blindheid, medicijnen, de hik, stotteren	
Natuurverschijnsel	aardbeving, tsunami, noorderlicht, vulkaanuitbarsting	
Planten	onkruid, giftige planten, bomen, bloemen, kruiden	
Uitvinding	vliegtuig, telefoon, windmolen, het wiel, medicijnen, internet	
Vroeger	Een gebeurtenis of voorwerp uit het verleden, het leven van je grootouders, een tijdvak of tijdperk (bijvoorbeeld de Romeinen)	
vul hier zelf iets in:	vul hier zelf iets in:	

3 Kies jullie onderwerp

Vergelijk jullie antwoorden bij opdracht 1 en 2 met elkaar.
Wat hebben jullie hetzelfde?
Welk onderwerp van de ander lijkt je ook heel interessant?

Kies nu samen een tof onderwerp.

Ons onderwerp is:

4 Op zoek naar leuke weetjes

Jullie hebben een onderwerp gekozen!
Nu gaan jullie op zoek naar interessante weetjes. Want leuke weetjes maken nieuwsgierig. Zo luistert je publiek straks goed naar jullie verhaal en onthouden ze het beter. Zoek nu minimaal acht weetjes over jullie onderwerp. Schrijf ze op een los blaadje.

WEETJE
EEN OCTOPUS HEEFT DRIE HARTEN

5 Kies de beste weetjes

Kies nu samen de vier leukste weetjes uit.
Vind je het lastig kiezen? Vraag dan aan een klasgenoot wat hij of zij de leukste weetjes vindt. Schrijf ze hieronder op.

TIP
Hier vind je leuke weetjes:
www.detop100.nl/leuke-weetjes
www.quest.nl/weetje
weetjes.digiden.net/nl

Onze leukste weetjes:

1 .....

2 .....

3 .....

4 .....

6 Maak je presentatie

Nu gaan jullie een presentatie maken.
Vraag je leerkracht met welk softwareprogramma jullie gaan werken: PowerPoint, Prezi, Keynote of nog een ander programma. Op bladzijde 10 lees je meer over deze programma's.

Wij gaan werken met het programma:

.....

TIP
Doe het bijvoorbeeld zo:
Dia 1: laat een mooie foto van jullie onderwerp zien
Dia 2: weetje 1, met een tekst en een foto
Dia 3: weetje 2, met alleen een foto
Dia 4: weetje 3, met een tekst en een foto
Dia 5: weetje 4, met een tekst en een foto

Op bladzijde 11 lees je hoe je in PowerPoint je presentatie maakt.

7 Pitch het!

Nu ga je je presentatie houden!
Vertel tijdens de prestatie welk onderwerp jullie hebben gekozen en waarom.
Vertel daarna ieder twee weetjes.

8 Mijn eigen presentatie

Wat vond je goed en minder goed aan je presentatie?
Schijf hier twee tips en tops voor jezelf op.
Overleg eventueel ook met je maatje of vraag het je leerkracht.

WEETJE
IN EEN CITROEN ZIT MEER SUIKER DAN IN EEN AARDBEI

Tips:

.....

.....

.....

Tops:

.....

.....

.....

© FutureNL

9 Leren van anderen

Het is altijd handig om te kijken hoe anderen dingen doen, daar kun je van leren!
Welke presentatie van je klasgenoten vond je goed en waarom?
Schrijf dat hier op, steeds nadat je een presentatie hebt gehoord.

WEETJE
EEN KANGOEROE LEUNT OP ZIJN STAART ALS HIJ EEN TRAP UITDEELT.

DE PRESENTATIES VAN MIJN KLASGENOTEN

Onderwerp	Dit vond ik goed
Presentatie 1:	
Presentatie 2:	
Presentatie 3:	
Presentatie 4:	
Presentatie 5:	
Presentatie 6:	
Presentatie 7:	
Presentatie 8:	
Presentatie 9:	
Presentatie 10:	
Presentatie 11:	
Presentatie 12:	

© FutureNL

KIES JE PROGRAMMA

Welke programma's kun je gebruiken voor het maken van een presentatie? Hieronder vind je de drie meest bekende!

PowerPoint

Met PowerPoint kun je beelden en tekst aan je publiek laten zien. Je kunt ook geluid en filmpjes toevoegen aan je presentatie. Zo kunnen je luisteraars makkelijker volgen wat je vertelt en maak je je presentatie interessanter.

WEETJE
EEN SCHERM VAN EEN PRESENTATIE WORDT VAAK EEN DIA (IN HET NEDERLANDS) OF SLIDE (IN HET ENGELS) GENOEMD.

Prezi

Prezi is een online presentatieprogramma. Je presentatie staat dan niet op je eigen computer, maar in een soort *wolk* van computers – deze *wolk* wordt in het Engels ook wel *cloud* genoemd. Als je de gratis versie van Prezi gebruikt, kan iedereen je presentatie zien. Misschien vind je dat geen probleem. Houd je liever je presentatie voor jezelf? Dan moet je bij Prezi betalen.

Keynote

Keynote lijkt op PowerPoint en werkt ongeveer hetzelfde. Test wel van te voren of jouw Keynote-presentatie werkt op de schoolcomputer. Spelen film- en geluidsfragmenten goed af? Zien de dia's eruit zoals thuis? Nee? Geen stress! Keynote kun je gemakkelijk omzetten naar PowerPoint.

© FutureNL

MAAK JE PRESENTATIE

Je hebt een programma uitgezocht, bijvoorbeeld PowerPoint. Maar hoe maak je zo'n presentatie dan? Hier helpen we je vast een beetje op weg! Wil je meer weten? Kijk dan op het YouTube-kanaal van FutureNL bij de afspeellijst Pitch it! Daar vind je korte filmpjes met uitleg over hoe je in PowerPoint je presentatie maakt. Bijvoorbeeld over hoe je nieuwe dia's aanmaakt, hoe je tekst kunt bewerken en hoe je plaatjes invoegt.

Stap 1 ▸ EEN COMPUTER MET POWERPOINT

Uiteraard heb je een computer nodig waar het programma PowerPoint op staat. De meeste computers hebben dat, omdat ze het pakket Microsoft Office er op hebben staan. Daar zit PowerPoint in, maar ook Word (voor het schrijven van teksten) en Excel (voor het maken van berekeningen). Heb je geen computer of heb je dit programma niet? Overleg dan even met je leerkracht!

Stap 2 ▸ NIEUWE PRESENTATIE MAKEN

Doe het zo:

- Start het programma PowerPoint.
- Er verschijnt een leeg scherm. In het midden staan twee vakken.
- In het ene vak staat: 'Klik om een titel te maken'.
- Klik op het vak en typ de titel van je presentatie.
- In het vak 'Klik hier om een ondertitel te maken' kun je bijvoorbeeld je naam schrijven.
- En dan heb je je eerste dia van je nieuwe presentatie al gemaakt!
- Deze presentatie moet je dan nog wel opslaan, want anders kun je het de volgende keer niet meer vinden... Dat noem je 'bestand opslaan'.

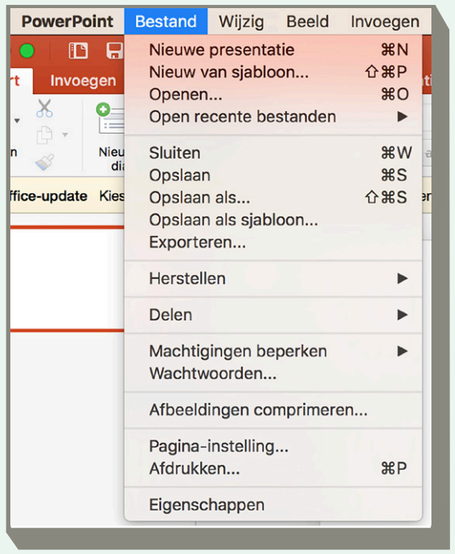

Stap 3 ▸ PRESENTATIE OPSLAAN

Doe het zo:

- Helemaal links bovenin staat in een grijze balk het woord 'Bestand'.
- Klik op het woord "Bestand' en kies voor 'Opslaan als'.
- Er verschijnt een schermpje waarin je de naam en plaats van je bestand kunt kiezen.
- Bedenk een naam voor je presentatie, bijvoorbeeld: Spreekbeurt chocolade.
- Bepaal een plek (een 'map') op je computer voor je presentatie.
- Klik nu op 'Bewaar'.
- Als je de volgende keer verder wilt werken aan je presentatie, kun je die in je map weer vinden.

TIP

Bewaar je werk regelmatig door op 'Opslaan' te klikken. Zo ben je niet meteen alles kwijt, als er wat misgaat.

© FutureNL

LES 2

Vragen, vragen, vragen

In deze les oefen je:
het bedenken van interessante vragen over je eigen onderwerp.

1 Maak een mindmap

Maak samen een mindmap over jullie onderwerp.
Dat is hetzelfde onderwerp als in de vorige les.
Meer informatie over een mindmap maken vind je op bladzijde 16.

Stap 1 ▶ : Schrijf in het midden het onderwerp van deze mindmap.

Stap 2 ▶ : Waar denk je aan bij dit onderwerp? Schrijf het op bij een gekleurde lijn.

Stap 3 ▶ : Waar denk je aan bij de woorden die je net hebt opgeschreven? Schrijf deze nieuwe woorden op bij de 'vingers' die aan de lijn vastzitten.

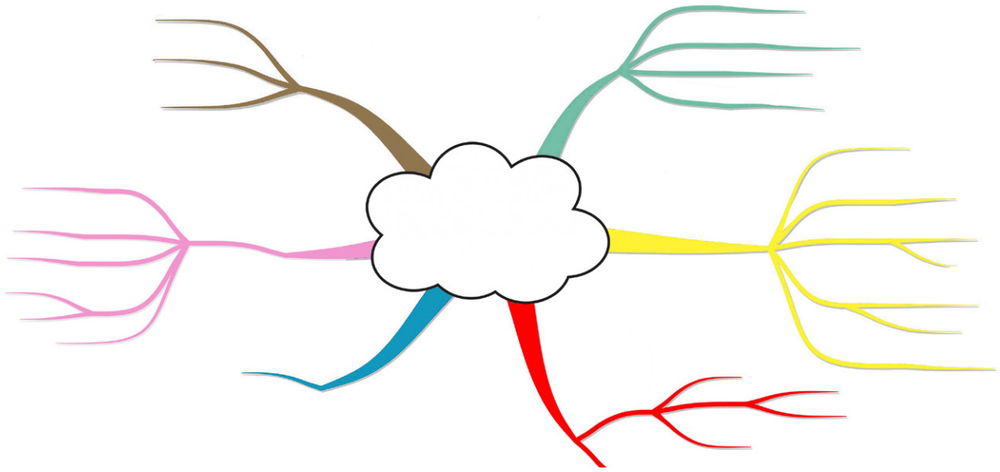

2 Bedenk allerlei vragen

Bedenk nu samen zo veel mogelijk interessante, originele of gekke vragen over je onderwerp.
Gebruik hierbij de woorden die nu bij de 'vingers' in je mindmap staan.

Stap 4 ▶ : Bedenk vragen bij de woorden uit stap 3.
Schrijf je vragen hieronder op.

TIP
Bedenk WWWWH-vragen, dat zijn vragen die beginnen met: Wie, Wat, Wanneer, Waarom en Hoe.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3 Kies de beste vragen uit

Kies samen wat jullie meest interessante vragen zijn.
Onze drie meest interessante vragen zijn:

Vraag 1 ..... ☆☆☆
Vraag 2 ..... ☆☆☆
Vraag 3 ..... ☆☆☆

4 Wat vind je publiek interessant?

Geef jullie projectboekje aan een ander tweetal.
Bekijk de mindmap en de vragen van het andere tweetal.

Welke vragen vinden jullie interessant? Kleur de sterren in bij opdracht 3.

★★★ = heel interessant | ★★ = redelijk interessant | ★ = niet interessant

Verzin nu nog twee interessante vragen voor het andere tweetal.
Wat zou jij willen weten over dit onderwerp?
Schrijf die vragen hieronder op.

Vraag 4 ..... ☆☆☆

Vraag 5 ..... ☆☆☆

Geef het projectboekje weer terug aan je klasgenoten.

TIP

Zoek je voorbeelden van interessante vragen of onderwerpen? Kijk eens op internet bij Willem Wever (willemwever.kro-ncrv.nl) of bij Het Klokhuis (www.hetklokhuis.nl).

5 Maak het nog beter

Bekijk het aantal sterren bij jullie vragen van opdracht 3.
Probeer de vragen met twee of minder sterren te verbeteren.
Wat zou het interessanter kunnen maken?

ONZE VERBETERDE VRAGEN:

.....

.....

.....

.....

.....

6 De vragen van je klasgenoten

Lees bij opdracht 4 de vragen die het andere tweetal voor je heeft bedacht.
Wat vinden jullie van die vragen? Kleur de sterren in.

★★★ = heel interessant | ★★ = redelijk interessant | ★ = niet interessant

7 Onze favoriete vraag

Bekijk nu de vragen die je hebt staan.
Wat is jullie favoriete vraag? Schrijf hem hieronder op.

.....

.....

TIP

Verdiep je echt goed in je onderwerp. Bekijk filmpjes, lees, zoek informatie, interview anderen. Zo kun je jezelf betere vragen stellen. En je zorgt ervoor dat je meer weet dan de rest!

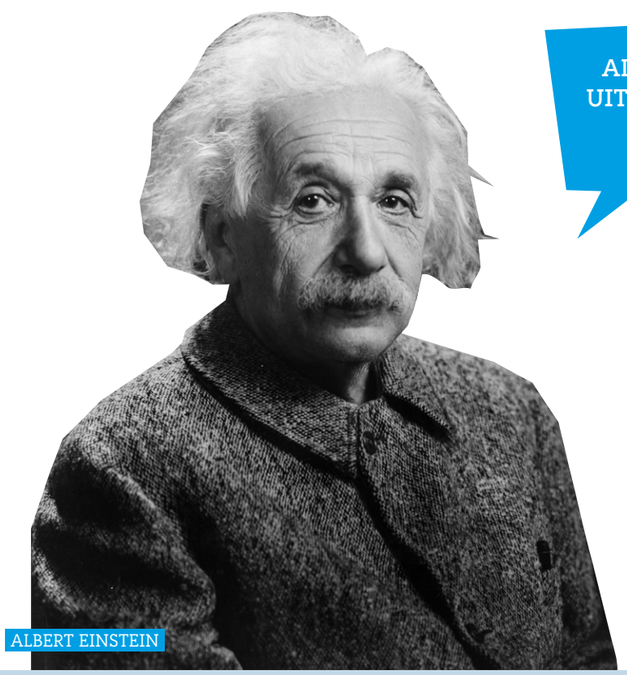

ALBERT EINSTEIN

ALS JE HET NIET EENVOUDIG KUNT UITLEGGEN, DAN BEGRIJP JE HET ZELF NIET GOED GENOEG.

MAP JE MIND!

Met een mindmap zet je je gedachten en ideeën op een rijtje. En door ideeën op te schrijven, komen er ook steeds meer nieuwe ideeën bij! Iedere gedachte levert namelijk gemiddeld drie nieuwe ideeën op. Je kunt je mindmap dus steeds verder aanvullen.

HOE MAAK JE EEN MINDMAP?

Stap 1 ▸ : Schrijf of teken in het midden het onderwerp van je mindmap.

Stap 2 ▸ : Waar denk je aan bij dit onderwerp? Schrijf het op bij een gekleurde lijn.

Stap 3 ▸ : Waar denk je aan bij de woorden die je net hebt opgeschreven? Schrijf deze nieuwe woorden op bij de 'vingers' die aan de lijn vastzitten.

Stap 4 ▸ : Bedenk Wie, Wat, Wanneer, Waarom en Hoe vragen bij de woorden uit stap 2 en 3.

TIP

Schrijf zoveel mogelijk gedachten op. Niks is fout. Alles kan!

VOORBEELDEN VAN VRAGEN

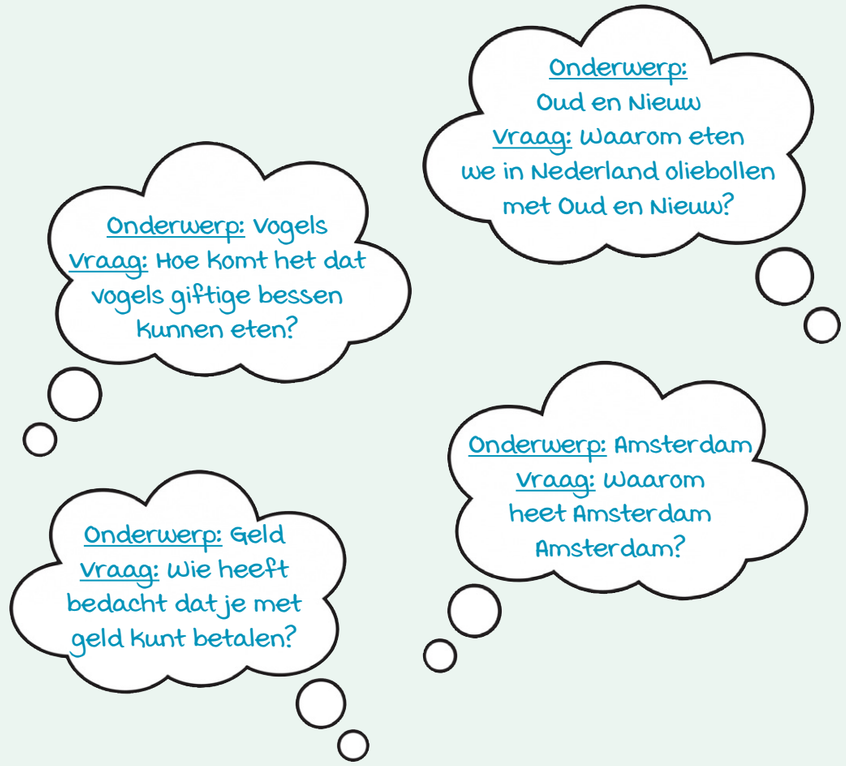

WAT DOE JE MET EEN MINDMAP?

Een mindmap geeft een overzicht van gedachten, ideeën en vragen over jouw onderwerp. Met een mindmap zie je ook op welke vragen je nog geen antwoord weet. Daar moet je dus informatie over zoeken.
De nieuwe informatie die je vindt, schrijf je niet in je mindmap. Want dat past niet. Doe je dat toch, dan wordt hij voller en voller en raak je het overzicht kwijt. De informatie die je vindt, schrijf je in een schrift. Of je gebruikt de computer. Dan gebruik je meestal het programma Word. Dat is een programma waar je teksten in kunt schrijven, in kunt 'plakken' en in kunt bewerken.

WERKEN MET WORD

Wil je je teksten in Word schrijven? Kijk dan op het YouTube-kanaal van FutureNL bij de afspeellijst Pitch it!. Daar vind je korte filmpjes met uitleg over hoe je handig met Word kunt werken.

Uitvinder

De Brit Tony Buzan zegt dat hij de bedenker is van de mindmap, maar helemaal zeker weten we dat niet. Wel is het zeker dat de mindmap is ontstaan in de jaren '60 van de vorige eeuw.

Maak het bijzonder!

In deze les oefen je met: je presentatie boeiend maken.

1 Prikkel je publiek

Prikkel de zintuigen! Bedenk manieren waarop je jullie onderwerp aan het publiek kunnen laten horen, zien, proeven, ruiken of voelen.
Misschien is het voor jouw onderwerp lastig, maar probeer bij alle zintuigen iets in te vullen!

TIP

Jullie kunnen natuurlijk ook zelf iets voordoen. Bijvoorbeeld een move als de 'head spin' als je onderwerp break dance is. Dat vul je dan in bij zien.

Wat ik mijn publiek kan laten **horen** over mijn onderwerp:

Wat ik mijn publiek kan laten **zien** over mijn onderwerp:

Wat ik mijn publiek kan laten **proeven** over mijn onderwerp:

Wat ik mijn publiek kan laten **ruiken** over mijn onderwerp:

Wat ik mijn publiek kan laten **voelen** over mijn onderwerp:

© FutureNL

2 Maak het beeldend

Een andere manier om je presentatie boeiend te maken is door zo 'beeldend' mogelijk te vertellen. 'Beeldend' betekent dat je iets zo voor je ziet.

Een voorbeeld:
Stel: jullie maken een presentatie over 'storm'. Het feit dat je hebt gevonden is bijvoorbeeld:
Een storm heeft soms windkracht 10. Dan waait het heel hard.
Dat wordt interessant door heel duidelijk en beeldend uit te leggen wat er gebeurt bij windkracht 10.
Bijvoorbeeld:
Bij windkracht 10 hebben volwassenen moeite om te blijven staan, bomen raken ontworteld, vogels blijven aan de grond want anders waaien ze weg en daken kunnen van gebouwen vliegen.

Zoek nu twee feiten op over jullie onderwerp. Of gebruik de weetjes die jullie al hebben.
Schrijf deze feiten of weetjes hieronder zo aansprekend of beeldend mogelijk op.

Feit of weetje 1:

Het feit of weetje heel beeldend beschreven:

Feit of weetje 2:

Het feit of weetje heel beeldend beschreven:

3 Mijn beste vondsten

Kijk nog eens naar je antwoorden bij opdracht 1 en 2.
Wat vind jij de beste manieren om je onderwerp boeiend te maken?
Overleg eventueel ook met je maatje of vraag het je leerkracht.

4 Goede ideeën van anderen

Het is altijd handig om te kijken hoe anderen dingen doen, daar kun je van leren!
Welke manieren om de zintuigen aan te spreken en welke beschrijvingen van je klasgenoten vond je goed en waarom?
Schrijf er hier twee op:

1.

2.

© FutureNL

IK DOE MIJN SPREEKBEURT OVER... EN DIT IS HET EINDE!

Met een bijzonder begin heb je meteen van iedereen de aandacht! Met een krachtig einde onthoudt iedereen je verhaal. Maar wat is een bijzonder begin en een krachtig einde? Lees het hier!

VIJF KEER EEN BIJZONDER BEGIN

Begin bijvoorbeeld met een:

1. prikkelende stelling waar je meteen over gaat nadenken
2. actueel nieuwsbericht dat aansluit op je onderwerp
3. spannende of gekke vraag waar je het antwoord niet meteen op weet
4. raadsel waar iedereen even over na moet denken
5. bijzondere foto waarop je iets ziet dat je niet iedere dag ziet

1. Wie te weinig slaapt, gaat eerder dood.
2. Op https://jeugdjournaal.nl staan actuele berichten. Kijk of je iets kunt vinden dat aansluit bij jouw onderwerp.
3. Kan je dromen als je blind bent? Op de site van Willem Wever vind je heel veel van dit soort vragen!
4. Wie kan er hoger springen dan een berg? Iedereen, want een berg kan niet springen. Dus als je ook maar een millimeter springt, spring je al hoger dan een berg.
5. Zoals deze foto bijvoorbeeld, van een hond die onder water een bal probeert te pakken!

© FutureNL

VIJF KEER EEN KRACHTIG EINDE

Sluit bijvoorbeeld af met:

1. een verwijzing naar het begin
2. jouw mening over het onderwerp
3. een voorspelling over de toekomst
4. een interessante vraag aan het publiek
5. een quiz met een paar vragen voor het publiek

1. Verwijs je bij het einde van je presentatie naar het begin? Vertel dan bijvoorbeeld wat de oplossing van het raadsel is.
2. Houd je een spreekbeurt over milieu-vervuiling, vertel dan bijvoorbeeld wat jij vindt dat hier aan gedaan moet worden.
3. Een voorspelling kan in woorden, maar ook met een foto. Gaat je spreekbeurt over vervoer, laat dan als laatste dia zien op welke manier we in de toekomst misschien wel naar school gaan. Met een jetpack bijvoorbeeld!
4. Stel bijvoorbeeld een vraag waarop de antwoorden voor iedereen leuk zijn om te horen. Na een presentatie over Oud en Nieuw vraag je bijvoorbeeld: Welke voornemens hebben jullie gemaakt voor het nieuwe jaar?
5. Maak een digitale quiz waarbij je klas online antwoord geeft. Zo zie je ook snel wat iedereen van jouw spreekbeurt heeft onthouden. Je kunt hiervoor bijvoorbeeld het programma Kahoot gebruiken. Maar je kunt natuurlijk ook gewoon vragen of iedereen die kiest voor 'antwoord A' zijn hand opsteekt.

© FutureNL

Voor de groep

In deze les oefen je met: het gebruik van je stem, je houding en het contact maken met je publiek.

1 Lastig...

Je hebt net gehoord waar je op moet letten bij een presentatie of spreekbeurt.
Wat vind jij lastig als je voor een groep gaat presenteren, denk je? Kruis aan.

- ☐ een stevige houding
- ☐ rustig ademhalen en praten
- ☐ contact met het publiek
- ☐ nog iets anders, namelijk: .....

Wanneer je echt je spreekbeurt gaat houden, lees dan nog eens op de bladzijdes 24 en 25 over het onderwerp waar je een kruisje hebt gezet.

2 Makkelijk...

Waar ben je goed in als je voor een groep gaat presenteren, denk je? Kruis aan.

- ☐ een stevige houding
- ☐ rustig ademhalen en praten
- ☐ contact met het publiek
- ☐ nog iets anders, namelijk: .....

Heb je ergens een kruisje gezet?
Ja? Fijn. Het helpt altijd als je ergens al vertrouwen in hebt.
Nee? Geeft niks, het is ook helemaal nieuw voor je. En de spreekbeurt is er juist voor om presenteren te oefenen. Door het vaker te doen, word je er steeds beter in.

© FutureNL

3 Relax!

Wat enorm helpt voor een fijne performance is ontspanning. Rapper en acteur Akwasi kan je daarbij helpen. Met de 'ReChill' clips op YouTube krijg je tools om te mediteren en te ontspannen. Akwasi trakteert je op zijn eigen creatieve manier op een portie 'ReChill'.

Van kleuren kom je ook tot rust. Dus heb je even een rustmomentje nodig? Kleur dan nu het ReChill logo in. >>>>>>>

ReChill

4 Filmpjes kijken

Kijk in je keuze-werktijd of thuis filmpjes van presentaties van anderen. Zoek op YouTube of op npo.nl twee filmpjes van bijvoorbeeld Het Klokhuis, Jeugdjournaal, Willem Wever of Checkpoint.
Bekijk en luister hoe deze 'professionals' het doen.
Let bijvoorbeeld op:

- Laten ze af en toe een pauze vallen?
- Hoe betrekken ze het publiek?
- Hoe maken ze het beeldend?
- Gebruiken ze zintuigen?
- Hoe is hun houding?

Naam programma .....

Naam presentator .....

Onderwerp .....

Wat de presentator goed deed: .....

.....

Wat ik zelf kan gebruiken tijdens mijn spreekbeurt: .....

.....

Naam programma .....

Naam presentator .....

Onderwerp .....

Wat de presentator goed deed: .....

.....

Wat ik zelf kan gebruiken tijdens mijn spreekbeurt: .....

.....

© FutureNL

HOE STA JIJ ER BIJ?

Het succes van je presentatie wordt niet alleen bepaald door wat je zegt, maar ook hoe je het zegt en hoe je er bij staat.

STEVIGE HOUDING

Je houding heeft invloed op je manier van spreken en op het contact met je luisteraar. Als je in elkaar gedoken staat, kom je onzeker over. Heb je je armen over elkaar, dan kan dit gesloten of negatief overkomen. Ga stevig, maar ook losjes staan. En je handen mag je gebruiken om af en toe een gebaar te maken.

Oefening: houding
Ga rechtop staan.
Ontspan je schouders en je nek.
Buig je knieën een beetje.
Houd je armen in de lucht alsof het de takken van een boom zijn.
Sta op twee benen en zet je voeten goed 'in' de grond.
Adem nu rustig in en uit.
Doe dit minstens drie minuten.

Niet zo....

...maar zo!

RUSTIG PRATEN

Als je te snel praat, slik je woorden in. Of je struikelt over je woorden. Je verhaal is dan moeilijk te volgen. Als je te langzaam praat, werkt dat slaapverwekkend. De meeste mensen praten eerder te snel dan te langzaam. Hoe zit dat bij jou? Probeer dit een keer uit met een paar klasgenoten of thuis. Zij kunnen je dan vertellen waar je op moet letten: moet je langzamer praten of juist wat sneller?

Nog een paar dingen om op te letten:

- Met een korte pauze op het juiste moment, bouw je de spanning op en houd je de aandacht vast.
- Stel je een vraag, geef je publiek dan even de tijd om na te denken.
- Lees je verhaal niet op, maar vertel aan je publiek wat jij over het onderwerp weet.
- Praat niet te zacht, de hele klas moet je kunnen verstaan.

Oefening: rustig ademhalen
Ga rechtop op een stoel zitten met je voeten tegen elkaar.
Denk dat je buik een luchtballon is.
Adem in door je neus. Je buik bolt op.
Trek je buik in en laat je buik leeglopen.
Adem uit door je mond.
Neem een pauze van een tel voordat je weer inademt.
Als je rustig ademt, ga je vanzelf rustig praten.

© FutureNL

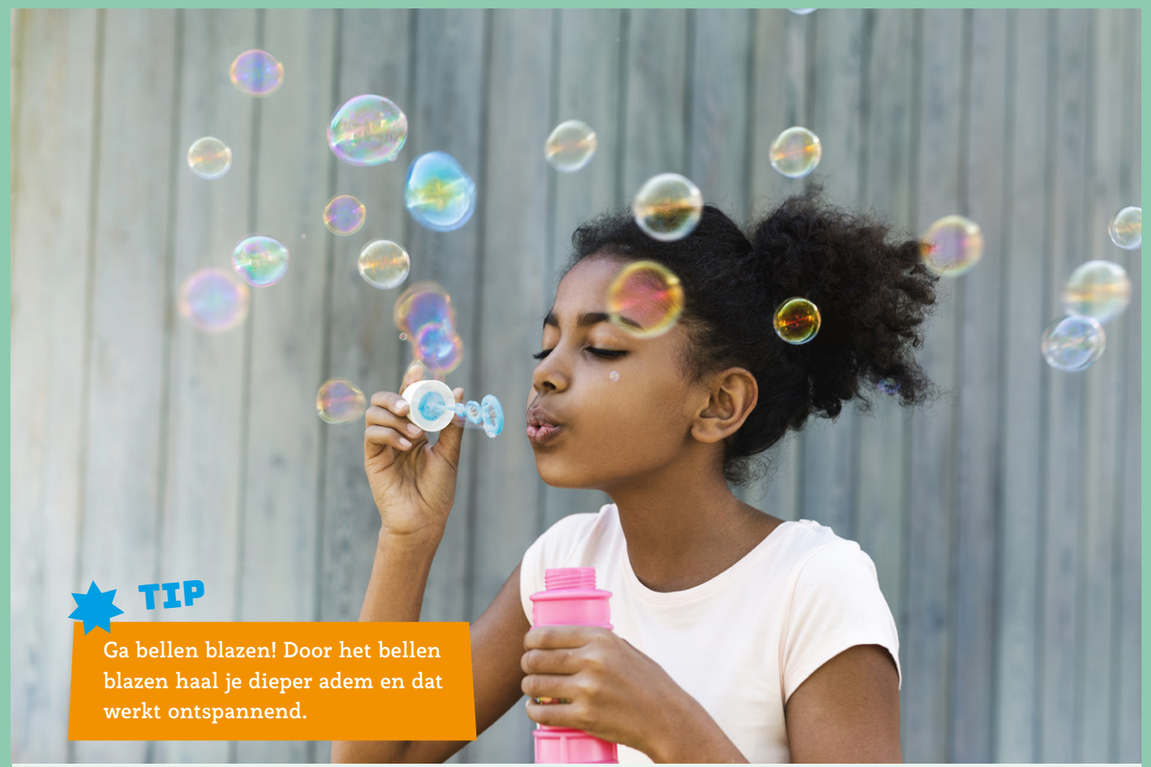

TIP
Ga bellen blazen! Door het bellen blazen haal je dieper adem en dat werkt ontspannend.

CONTACT MET JE PUBLIEK

Kijk naar je publiek. Kijk niet te lang naar één persoon. Die wordt dan waarschijnlijk verlegen. Kijk ook naar de luisteraars achterin de klas. Richt je blik niet alleen naar voren, kijk ook naar de zijkanten. Zo krijgt iedereen aandacht.
Sommige mensen zeggen dat je over je publiek heen moet kijken. Maar dat is juist een beetje gek: je luisteraars hebben dan het gevoel dat ze geen contact met je hebben.

Een andere manier om contact te krijgen met je publiek is bijvoorbeeld door een vraag te stellen of om een mening te vragen. Je kunt de klas ook laten stemmen over een stelling: iedereen die het er mee eens is, mag dan zijn hand opsteken.

Oefening: oogcontact
Vind je oogcontact maken moeilijk? Oefen het dan af en toe door juist heel bewust iemand wat langer in de ogen te kijken. En dan niet meteen wegkijken! Dan merk je dat het eigenlijk helemaal niet zo eng is, en zo wen je er langzaam aan.

© FutureNL

Jouw spreekbeurt

1 Kies je onderwerp

Je gaat nu een onderwerp voor je eigen spreekbeurt kiezen.
Weet je het nog niet? Kijk dan nog eens naar de ideeënlijst in les 1.

Mijn spreekbeurt of presentatie gaat over:

.....

2 Mijn belangrijkste tips

Blader door het projectboekje, overal staan tips.
Wat vind jij de drie meest nuttige tips voor jouw eigen presentatie?

.....

.....

.....

3 Mijn planning

Met je leerkracht spreek je een dag af waarop je gaat presenteren. Er zijn meer kinderen in de klas, dus het kan best een tijd duren voordat je aan de beurt bent. Maar vergis je niet! Die dag komt sneller dichterbij dan je denkt... Maak daarom een planning.

Ik geef mijn presentatie op: .....

Ik wil 4 weken daarvoor beginnen. Dat is op: .....

© FutureNL

Vul nu de tabel hieronder in.

Welke stap	Tijd	Welke dag of dagen ik er aan werk:
Stap 1 en 2: onderwerp kiezen en vragen bedenken	1 week	Ik begin op: Ik werk er aan op:
Stap 3: informatie zoeken	1 week	Ik werk er aan op:
Stap 4: presentatie maken	1 week	Ik werk er aan op:
Stap 5: presentatie oefenen	1 week	Ik oefen op:
Stap 6: presenteren!	1 dag	Mijn presentatie geef ik op:

Meer informatie over dit Spreekbeurt Stappenplan vind je op bladzijde 28 en 29.
Deze stappen kun je er ook bij houden als je aan de slag gaat met je spreekbeurt.

4 Help!

Stel, het is heel lastig of het lukt niet.
Bedenk alvast aan wie je dan hulp kunt vragen.
Kruis twee mogelijkheden aan:

- ☐ ouders of verzorgers
- ☐ opa of oma
- ☐ oom of tante
- ☐ broer of zus
- ☐ buren
- ☐ vrienden, namelijk: .....
- ☐ iemand bij de bibliotheek
- ☐ leerkracht
- ☐ iemand anders, namelijk: .....
- ☐ iemand anders, namelijk: .....

TIP

Laat het weten
Vraag alvast aan de mensen die je hiernaast hebt aangekruist of ze je willen en kunnen helpen als het nodig is. Vertel ook wanneer je je presentatie geeft.

5 Zoeken en vinden

Je kunt op allerlei plekken informatie vinden voor je presentatie.
Wat ga jij zeker doen?

- ☐ naar de bibliotheek
- ☐ in de boekenkast thuis kijken
- ☐ op school in de bibliotheek kijken
- ☐ via google (of een andere zoekmachine) zoeken
- ☐ op YouTube naar filmpjes kijken
- ☐ iets anders, namelijk: .....
- ☐ iets anders, namelijk: .....

Wat is waar?
Op internet kun je veel informatie vinden, maar het is niet altijd waar... Hoe kun je controleren of het klopt? Als je meerdere sites kunt vinden waar hetzelfde staat, dan is de kans groter dat het waar is. Daarnaast kun je aan iemand vragen die veel van het onderwerp weet wat hij of zij denkt – zou dit kunnen kloppen?

© FutureNL

SPREEKBEURT STAPPENPLAN

**Deze stappen zet je als je een spreekbeurt gaat houden.
Lukt er iets niet of vind je het lastig? Vraag meteen hulp!**

Stap 1

Onderwerp kiezen en planning maken

Je begint met het kiezen van een onderwerp dat je heel interessant vindt en waar je *passie* voor voelt.

Spreek met je leerkracht een datum af waarop jij je presentatie houdt en maak een planning voor wanneer je wat gaat doen.

Vraag hoeveel minuten de spreekbeurt ongeveer mag duren.

TIP

Heb je niet meteen een idee voor een onderwerp? Gebruik dan de ideeënlijst van les 1. Of vraag aan je vrienden of familie of zij iets weten dat bij je past.

Stap 2

Vragen bedenken

Je bedenkt met behulp van een *mindmap* interessante vragen over je onderwerp. Zo breng je in kaart wat je allemaal kunt gaan vertellen.

TIP

Gebruik de mindmap in les 2 als voorbeeld. Teken een lege mindmap en zet je eigen onderwerp in het midden.

ALLES IS MOGELIJK, ALS JE MAAR DURFT!

J.K. ROWLING, SCHRIJFSTER VAN DE HARRY POTTER-BOEKEN

Stap 3

Informatie zoeken en ordenen

Je gaat op zoek naar *informatie*, bijvoorbeeld in boeken (ga vooral ook naar de bibliotheek!) of op internet. Je kunt ook een kijkje nemen in een museum, een dierentuin of bij een bedrijf. Of iemand interviewen.

Je maakt aantekeningen van de informatie die je vindt. Dan kan met pen en papier, of in Word. Vervolgens bedenk je welke informatie je wilt gebruiken in je spreekbeurt: je gaat je informatie ordenen en je presentatie uitschrijven.

Je bedenkt een pakkend begin en een pakkend einde voor je presentatie – en natuurlijk nog andere manieren om je presentatie boeiend te maken.

TIP

Kijk nog eens in les 3 naar de manieren waarop je een presentatie bijzonder kunt maken.

TIP

Ga je informatie verzamelen in Word? Op het YouTube-kanaal van FutureNL vind je handige info over hoe je met Word werkt.

© FutureNL

Stap 4

Presentatie maken

Je maakt een *presentatie* in PowerPoint, Prezi of Keynote. Overleg met je leerkracht welk programma je mag gebruiken.

Let op dat je niet te veel tekst op een dia zet. Werk met korte zinnen of een paar woorden.

Maak bij je presentatie voor jezelf een spiekbriefje dat je erbij kunt houden als je voor de klas staat. Sommigen hebben genoeg aan een paar woorden, anderen hebben iets meer nodig. Maar, maak het niet te uitgebreid, anders ga je misschien de hele tekst voorlezen – en dat is niet de bedoeling!

Op bladzijde 30 en 31 vind je meer informatie over hoe je met PowerPoint werkt.

TIP

In les 1 en op het YouTube-kanaal van FutureNL vind je nog meer informatie over het werken met PowerPoint. Je vindt er korte filmpjes over hoe je bijvoorbeeld een foto kunt invoegen.

Stap 5

Oefenen, oefenen, oefenen

Presenteren gaat beter als je *oefent*. Vertel je verhaal eerst eens aan jezelf. Daarna aan je familie.

Vraag feedback aan je publiek: wat gaat goed, wat kan nog beter of duidelijker?
Klopt het aantal minuten?
Pas eventueel je verhaal aan.
Oefen dan nog eens.

Let op een ontspannen houding, rustig stemgebruik en het maken van oogcontact met je publiek.

Elke keer als je oefent komt het verhaal beter in je hoofd en je lijf. Je presentatie gaat steeds makkelijker!

TIP

Test een paar dagen van te voren of je presentatie goed op het digibord in de klas verschijnt.

Stap 6

Presenteren!

Je presentatie is af, je hebt geoefend en alles goed voorbereid.
Heb je nog iets meegenomen dat je kunt laten zien, ruiken, voelen, horen of proeven?
Staat alles klaar? Dan kun je beginnen! Succes!

TIP

Ga voor de presentatie nog even naar de wc.

TIP

Ben je een beetje zenuwachtig? Geeft niks, dat hoort erbij. Doe eventueel nog een ademhalingsoefening uit les 4.

© FutureNL

NOG MEER POWERPOINT

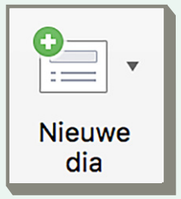

» NIEUWE DIA MAKEN

Als je in PowerPoint een nieuwe presentatie opent, dan staat er altijd al een dia voor je klaar. Maar aan een dia heb je natuurlijk niet genoeg. Je wilt er meer maken!

Doe het zo:

- Zoek links bovenin je scherm dit tekentje:
- Klik er op. Er verschijnt een nieuwe dia.
- Tik hier de tekst van je tweede dia.

» TEKST INVOEGEN

En nu wil je bijvoorbeeld tekst invoegen.

Doe het zo:

- Klik op het vak 'Klik hier om tekst te maken'.
- Tik je tekst.

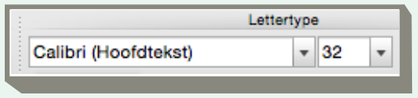

» TEKSTGROOTTE VERANDEREN

Vind je de tekst te groot of te klein en wil je dit aanpassen?

Doe het zo:

- Selecteer met je muis de tekst die je wilt veranderen.
- Zoek links bovenin je scherm:
- Klik op de pijltjes die naar benden wijzen.
- Kies een lettergrootte.

TIP

Je kunt ook een andere letter kiezen; dat noem je'lettertype'. Let op: sommige letters zien er wel leuk uit, maar zijn misschien niet zo goed leesbaar voor je publiek.

» FOTO INVOEGEN

Je wilt vast ook plaatjes gebruiken in je presentatie.

Doe het zo:

- Zoek op internet een plaatje wat je wilt laten zien.
- Klik met je rechtermuistoets op het plaatje en kies voor 'Opslaan als'.
- Sla het plaatje op in dezelfde map als de presentatie van je spreekbeurt.
- Ga op de dia staan waar je het plaatje wilt hebben.
- Klik boven in de grijze balk op 'Invoegen'.
- Kies vervolgens voor 'Afbeelding' en 'Afbeelding uit bestand'
- Er verschijnt een nieuw scherm.
- Zoek naar de map van je presentatie.
- Kies de foto en klik op 'Invoegen'.

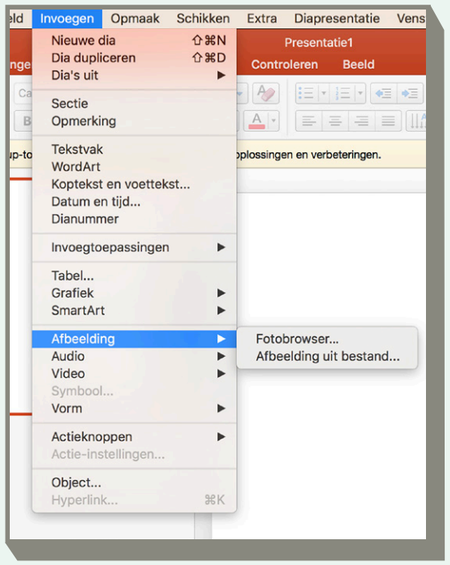

» POWERPOINT VORMGEVEN

Je kunt alle dia's in je presentatie dezelfde vormgeving geven. Dat gaat het makkelijkst als je voor een Thema kiest.

Doe het zo:

- Klik op het tabblad: 'Thema's'.
- Je ziet nu de Thema's waaruit je kunt kiezen.
- Klik op het thema dat je wilt gebruiken. Je dia's veranderen meteen!

TIP

Je kunt het Thema van je presentatie later nog veranderen. Kijk dan even goed of tekst nog goed staat. De tekst kan namelijk verschuiven als je het thema verandert.

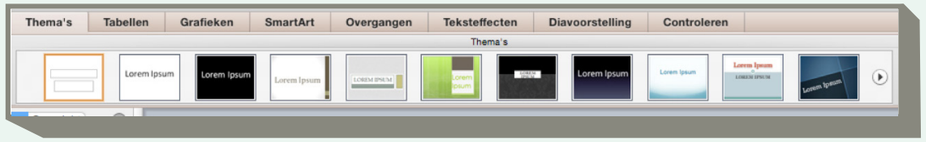

» VIDEO INVOEGEN

Je wilt bijvoorbeeld laten zien hoe een vogel zijn nestje bouwt.

Doe het zo:

- Zoek een geschikt filmpje op internet en kopieer de URL.
- Plak de URL in het tekstvak waar je de video wilt hebben.
- Zorg ervoor dat de computer in de klas verbonden is met internet!

» POWERPOINT PRINTEN

Misschien wil je je presentatie printen, om je dia's mee te kunnen geven aan je publiek. Of je wilt het voor jezelf printen, zodat je bij de dia's aantekeningen kunt maken over wat je wilt vertellen.

Doe het zo:

- Ga in de balk bovenin naar Bestand
- Kies voor Afdrukken
- Dan kun je bij Afdrukken kiezen voor 'Dia's' – dan print je dus alle dia's zoals je ze op het scherm ziet.
- Of je kiest hier voor 'Hand outs' – dan zie je lijnen naast je dia's. Daar kun dan later zelf iets bijschrijven.
- en dan klik je op... Druk af!
- Oh ja, je computer moet natuurlijk wel aangesloten zijn op een printer...

FUTURE NL

JONG ONDERNEMEN
LEARNING BY DOING

mede mogelijk gemaakt door

Microsoft